

TRÀNSITS DE MERCURI I VENUS DAVANT EL SOL

Qüestions de nomenclatura

Hi ha diferents tipus de **passos** d'un astre davant un altre. Tot i que essencialment es tracta del mateix fenomen, aquest rep diferents noms segons les particularitats de cada cas.

Quan es tracta de dos astres de dimensions aparents semblants i, en particular, en el cas del Sol i la Lluna, quan l'un tapa l'altre, sigui parcialment o totalment, diem que es tracta d'un **eclipsi**.

Cal esmentar el cas de les estrelles binàries eclipsants, en què, degut a la rotació al voltant del centre de gravetat comú, també una passa pel davant de l'altre. En aquest cas també emprariem la denominació d'**eclipsi**.

Quan un astre gran en tapa un de petit, diem que es tracta d'una **ocultació**, p. ex. d'estrelles o d'asteroides per la Lluna o un planeta gran del Sistema Solar. També anomenarem **ocultació** el pas d'un satèl·lit pel darrera del planeta respectiu. En aquest darrer cas però, també se sol anomenar **eclipsi** el pas d'un satèl·lit per dintre del con d'ombra del seu planeta, ja que en aquell moment tampoc no és visible des de la Terra, no pas per manca de visibilitat geomètrica, sinó per manca d'il·luminació.

Finalment, i aquest és el cas que ens ocuparà en la sessió d'avui, quan es tracta d'un objecte petit que passa pel davant d'un de gran, diem que es tracta d'un **trànsit**. En el cas del Sol, els únics planetes que poden passar per davant del seu disc, des del punt de vista de la Terra, són els 2 planetes interiors Mercuri i Venus.

També cal qualificar com a **trànsits** els passos dels satèl·lits del SS per davant dels seus planetes respectius. Degut a la seva freqüència, d'aquests i de les corresponents ocultacions ja no se'n parla com a esdeveniment notable, tot i que aquests passos estan ben detallats en els anuaris.

Uns trànsits singulars i moderns, que no existien anys enrera, són els dels ginys espacials, i fins i tot dels avions, per davant del Sol i la Lluna, que només són vàlids per a instants i llocs molt concrets. Són fenòmens sense rellevància astronòmica, però que poden donar lloc a fotografies molt boniques.

Un altre fenomen no tan corrent, és el de passos de satèl·lits del SS per davant d'altres satèl·lits del propi planeta, passos que aquesta vegada reben el nom específic de **fenòmens mutus**. Són bastant rars perquè només es poden veure quan la Terra passa pel pla de les seves òrbites.

NOTA: Cal no confondre un trànsit tal com l'hem definit, amb el també a vegades anomenat **trànsit meridial** d'un astre, que és el moment en què un astre passa pel meridial de l'observador (recordem els anomenats telescopis meridians o de trànsits), moment que pràcticament coincideix amb el que s'anomena **culminació** de l'astre, perquè és quan passa més alt respecte al pla de l'horitzó.

Els 4 temps de contacte

En els trànsits es defineix els següents temps de contacte entre el planeta i el Sol:

Contacte I: Quan el disc del planeta és tangent externament al disc del Sol. En aquest instant el trànsit comença.

Contacte II: Quan el disc del planeta és tangent internament al disc del Sol.

Contacte III: Quan el planeta arriba a l'altra banda i torna a ser internament tangent al disc del Sol.

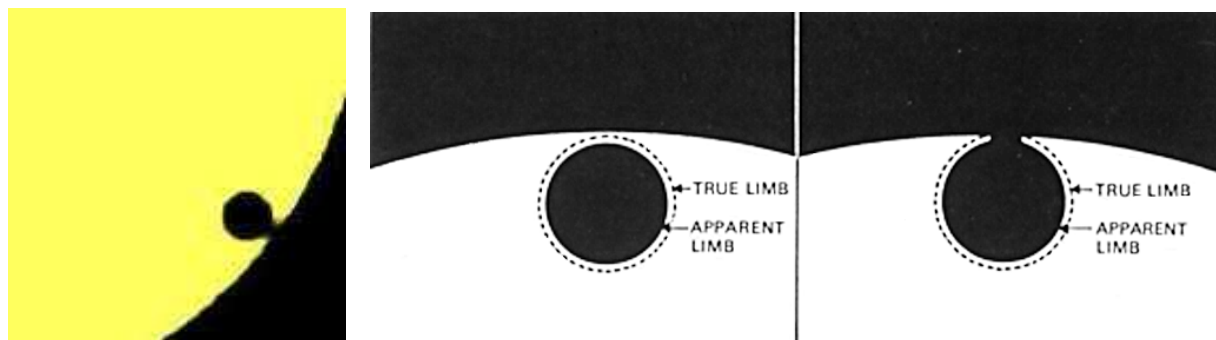
Contacte IV: Quan el disc del planeta torna a ser externament tangent al disc del Sol. En aquest instant el trànsit s'acaba.

Els temps dels 4 contactes poden ser geocèntrics o topocèntrics. Òbviament aquests darrers varien lleugerament segons el lloc de situació de l'observador.

El màxim del trànsit és el moment en què el planeta està més a prop del centre del disc solar, vist des del centre de la Terra.

Black dot effect

En el moment dels contactes II i III sembla que es el disc del planeta torna allargassat o ovalat, i això es coneix com a l'efecte de la taca negra, i comporta imprecisió en el còmput o determinació del temps de contacte respectivament.

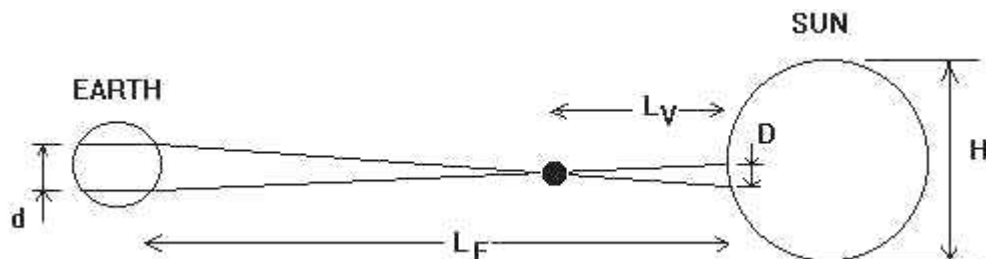

Observació dels trànsits

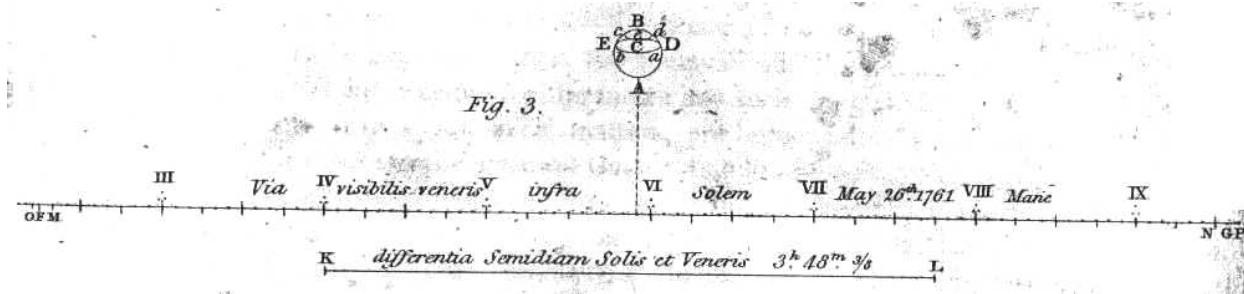
Kepler va calcular que els trànsits de Venus tenien una periodicitat d'uns 120 anys i que n'hi hauria un de Mercuri i un de Venus el 1631, però ell va morir el 1630 i no els va poder veure. El de Venus no era visible des d'Europa, però el de Mercuri va ser vist per Pierre Gassendi des de París.

El primer trànsit que es va observar va ser el de Mercuri de 1631, pel francès Gassendi, i el primer de Venus ho va ser el 1639, per Jeremiah Horrocks, que va fer les seves observacions a Hoole, a prop de Liverpool. ϕ estimat del Sol $31' 30''$ i ϕ de Venus el $4\% = 1' 16''$. Sembla que no va tenir en compte la refracció atmosfèrica, quan justament el Sol estava a $1/2$ h de la seva posta. De les seves observacions, va deduir un valor de la paral·laxi solar (angle amb el qual es veu el radi terrestre des del Sol) de $14''$, quan el valor real és d'uns $8,75''$.

Halley va observar el trànsit de Mercuri de 1677 des de l'illa de Sta. Helena (illa que després acolliria un dispeser molt famós) i, més tard, el 1715, va predir el trànsit de 1761 i va convidar els científics a observar-lo i a mesurar els temps I - II - III i IV des de diferents llocs, perquè aquestes dades ajudarien a precisar la distància Terra-Sol i, per tant, l'escala del Sistema Solar.

Vegem també com a curiositat, una figura que estava inclosa en la Memòria que Halley va enviar a la Royal Society el 1716.

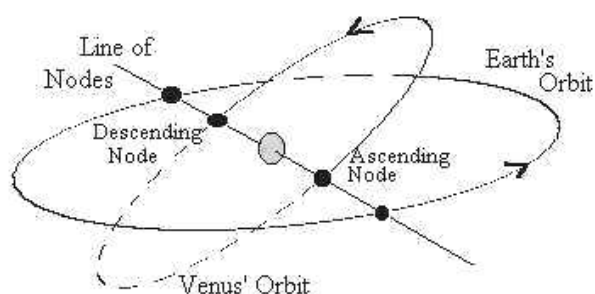
Malauradament els càlculs de Halley no van ser prou precisos. Tot i que les observacions sí que es van poder fer, els llocs que havia indicat no va resultar ser els millors per a una òptima observació i el mètode no va resultar molt exacte, per la dificultat de mesurar els temps de contacte amb una bona precisió.

Sembla que aquest va ser el primer cas de cooperació internacional amb una finalitat científica. Fins i tot en algun llibre s'explica que França va ordenar a la seva flota que permetessin al capità James Cook que pogués observar el trànsit de 1769 des de Tahití sense ser molestat, amb l'argument que es tractava d'un afer que era d'interès de tota la humanitat.

Moment dels trànsits de Mercuri i Venus

Com que les òrbites de la Terra i de Mercuri o de Venus no estan en el mateix pla, no hi ha un trànsit a cada conjunció inferior, sinó que cal que la conjunció coincideixi amb el moment en què el planeta i la Terra passen per la línia dels nodes. En les altres conjuncions inferiors (moments d'igualtat de longitud eclíptica) el planeta passa per sobre o per sota del Sol i no pel seu davant mateix.

Els trànsits de Mercuri i Venus no són gaire freqüents, però els de Venus són els més rars, com veurem. De trànsit de Mercuri n'hi va haver un l'any passat, el 7 de maig, l'anterior havia estat el 15 novembre 1999 i el pròxim serà el 8 novembre 2006. De trànsit de Venus n'hi haurà un el 8 de juny 2004 (dimarts vinent) i un altre el 6 juny 2012, però l'anterior va ser el 6 desembre 1882, o sigui ara fa 121 anys i 1/2 aproximadament.

La freqüència mitjana dels trànsits és de 13 de Mercuri per segle i de 2 de Venus cada una mica més de 100 anys.

Periodicitat dels trànsits de Mercuri

Actualment els trànsits de Mercuri sempre són a prop del 8 de maig o el 10 de novembre. En els de novembre, Mercuri està uns quants dies abans del periheli i fa $10''$ de ϕ ($1/158 \phi$ Sol, que és de $1.902''$). En els de maig està aproximadament 1 mes després de l'afeli i fa $12''$ de ϕ ($1/194 \phi$ Sol, que és de $1.937''$). Els trànsits de novembre ocorren a intervals de 7, 13 o 33 anys, mentre que els de maig només ho fan a intervals de 13 o 33 anys.

Fred Espenak dóna una taula dels trànsits de Mercuri durant 7 segles, de 1601 a 2300, i observa que es poden agrupar en 12 sèries o grups, tots ells intercalats entre si, de manera que dintre de cada sèrie els trànsits es van succeint a intervals de 16.802 dies = 46 anys. Aquestes sèries tenen una duració limitada i mentre unes s'acaben en comencen de noves.

Durant aquest interval de 7 segles, hi ha compresos 94 trànsits de Mercuri, 31 al mes de maig (menys d'1/3, al node descendent) i 63 al mes de novembre (més de 2/3, al node ascendent).

Mes	Novembre	Maig
Situació Mercuri	pocs dies abans periheli	1 mes després afeli
Distància Mercuri-Sol	46 Mkm	70 Mkm
Velocitat orbital	59 km/s	38,9 km/s
ϕ aparent Mercuri	10"	12"
ϕ aparent Sol	1.937"	1.902"
Relació entre els ϕ	1/194	1/158
Desfasament posició relativa Mercuri-Sol després de cada trànsit	100"	200"
Llargada màxima sèries	19 trànsits, p. ex de 1776 a 2604 = $18 \cdot 46 = 828$ anys	10 trànsits, p. ex. de 1957 a 2371 = $9 \cdot 46 = 414$ anys

Degut a un menor desfasament en les posicions relatives Mercuri-Sol en els trànsits de novembre, les sèries de novembre són més llargues i per això de trànsits al novembre n'hi ha el doble. En canvi, els trànsits de maig deuen ser més llargs degut a la menor velocitat orbital de Mercuri en aquest mes.

Periodicitat dels trànsits de Venus

La periodicitat dels trànsits de Venus aparentment és molt estranya, i segueix la seqüència de 8 - 105,5 - 8 - 121,5 - 8 - 105,5 anys, etc., p. ex. segueixen aquesta seqüència els trànsits dels anys 1518, 1526, 1631, 1639, 1761, 1769, 1874, 1882, 2004 i 2012.

Ara bé, a vegades algun d'aquests possibles trànsits falla per poc i aleshores l'interval de 105,5 passa a ser de 113,5. P. ex., van "desaparèixer" els trànsits dels anys 416, 659, 902, 1145 i 1388, entre altres.

D'on surt tot això? Doncs surt de la relació entre els períodes següents:

Període sideral de la Terra = 365,25636 dies,

Període sideral de Venus = 224,701 dies,

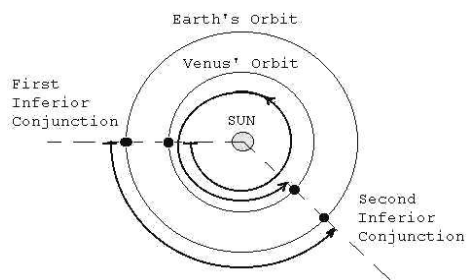
a partir dels quals es pot calcular el període sinòdic de Venus = 583,921 dies = 1,59872 anys T.

Sembla estrany que el període sinòdic de Venus sigui tant llarg, de quasi 1,6 anys, però es pot comprovar fàcilment amb full de càlcul, a base de comparar els angles de desplaçament de la Terra i Venus a partir d'una conjunció inferior inicial. L'angle girat no torna a coincidir en una mateixa data fins al cap de 584 dies aprox, quan la Terra ha girat 1,6 òrbites i Venus n'ha girades 2,6. Hi podem veure que al dia 580, l'angle girat per la Terra és superior al de Venus, i que el dia 585 Venus ja ha girat més graus que la Terra.

NOTA: Aquest full de càlcul no és exacte perquè les òrbites dels planetes no són circulars i la seva velocitat angular no és constant.

Any sidereal Terra 365,25636		Any sidereal Venus 224,701		° recorreguts	
Dies	° recorreguts Terra	° recorreguts Venus	Dies	° recorreguts Terra	° recorreguts Venus
0	0,000	0,000	300	295,683	120,639
5	4,928	8,011	305	300,611	128,649
10	9,856	16,021	310	305,539	136,660
15	14,784	24,032	315	310,467	144,671
20	19,712	32,043	320	315,395	152,681
25	24,640	40,053	325	320,323	160,692
30	29,568	48,064	330	325,251	168,703
35	34,496	56,075	335	330,179	176,713
40	39,424	64,085	340	335,107	184,724
45	44,352	72,096	345	340,035	192,735
50	49,280	80,106	350	344,963	200,745
55	54,209	88,117	355	349,891	208,756
60	59,137	96,128	360	354,819	216,766
65	64,065	104,138	365	359,747	224,777
70	68,993	112,149	370	4,675	232,788
75	73,921	120,160	375	9,603	240,798
80	78,849	128,170	380	14,531	248,809
85	83,777	136,181	385	19,460	256,820
90	88,705	144,192	390	24,388	264,830
95	93,633	152,202	395	29,316	272,841
100	98,561	160,213	400	34,244	280,852
105	103,489	168,224	405	39,172	288,862
110	108,417	176,234	410	44,100	296,873
115	113,345	184,245	415	49,028	304,884
120	118,273	192,255	420	53,956	312,894
125	123,201	200,266	425	58,884	320,905
130	128,129	208,277	430	63,812	328,915
135	133,057	216,287	435	68,740	336,926
140	137,985	224,298	440	73,668	344,937
145	142,913	232,309	445	78,596	352,947
150	147,841	240,319	450	83,524	0,958
155	152,769	248,330	455	88,452	8,969
160	157,697	256,341	460	93,380	16,979
165	162,626	264,351	465	98,308	24,990
170	167,554	272,362	470	103,236	33,001
175	172,482	280,373	475	108,164	41,011
180	177,410	288,383	480	113,092	49,022
185	182,338	296,394	485	118,020	57,033
190	187,266	304,405	490	122,948	65,043
195	192,194	312,415	495	127,877	73,054
200	197,122	320,426	500	132,805	81,065
205	202,050	328,436	505	137,733	89,075
210	206,978	336,447	510	142,661	97,086
215	211,906	344,458	515	147,589	105,096
220	216,834	352,468	520	152,517	113,107
225	221,762	0,479	525	157,445	121,118
230	226,690	8,490	530	162,373	129,128
235	231,618	16,500	535	167,301	137,139
240	236,546	24,511	540	172,229	145,150
245	241,474	32,522	545	177,157	153,160
250	246,402	40,532	550	182,085	161,171
255	251,330	48,543	555	187,013	169,182
260	256,258	56,554	560	191,941	177,192
265	261,186	64,564	565	196,869	185,203
270	266,114	72,575	570	201,797	193,214
275	271,043	80,585	575	206,725	201,224
280	275,971	88,596	580	211,653	209,235
285	280,899	96,607	585	216,581	217,245
290	285,827	104,617	590	221,509	225,256
295	290,755	112,628	595	226,437	233,267
300			600	231,365	241,277

Això també es pot veure indicat en la figura següent, on es veu els camins recorreguts per la Terra i per Venus a partir d'una conjunció inferior inicial, si bé cal advertir que aquesta figura és errònia perquè falta més d'1 revolució completa a cada planeta, ja que tal com hem dit abans, la següent conjunció inferior té lloc quan la Terra ha completat 1,6 òrbites i Venus 2,6.

Aleshores, partint d'una conjunció inferior inicial amb els dos planetes i el Sol perfectament centrats a la línia dels nodes (trànsit inicial en el node ascendent de Venus), els trànsits següents seran al cap de n anys de Venus i N anys de la Terra, quan es compleixin les equacions:

$$224,701 * n = 365,25636 * N \quad \text{per als trànsits en el node ascendent}$$

$$\text{o bé } 224,701 * (n+1/2) = 365,25636 * (N+1/2) \quad \text{per als trànsits en el node descendent}$$

Aquestes equacions no es compleixen mai ben exactament i cal buscar les solucions, o sigui parells de valors de n i N, per als quals els dos termes de l'equació siguin gairebé coincidents i difereixin en molt poc.

En el següent full de càlcul s'ha resumit aquells valors de n i N, per als quals la diferència entre els dos termes és de menys de 1/2 centèsima, que són els que ens donaran els anys en els quals els trànsits són possibles. En una mateixa taula hi ha les "quasi solucions" de les 2 equacions esmentades

Encara cal advertir que aquest càlcul seria correcte si les òrbites respectives fossin circulars i Venus passés pel node descendent exactament mig any venusità després d'haver passat pel node ascendent i, a més, que la línia dels nodes no canviés de posició amb els anys.

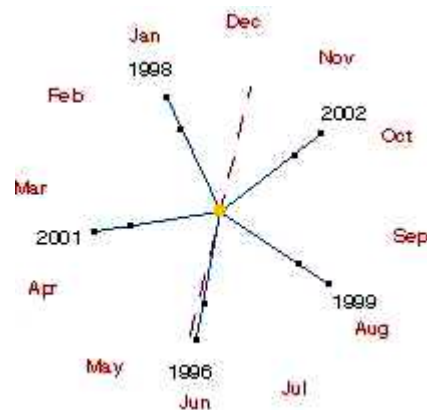
$$224,701 * n = 365,25636 * N$$

$$224,701 * (n+0,5) = 365,25636 * (N+0,5)$$

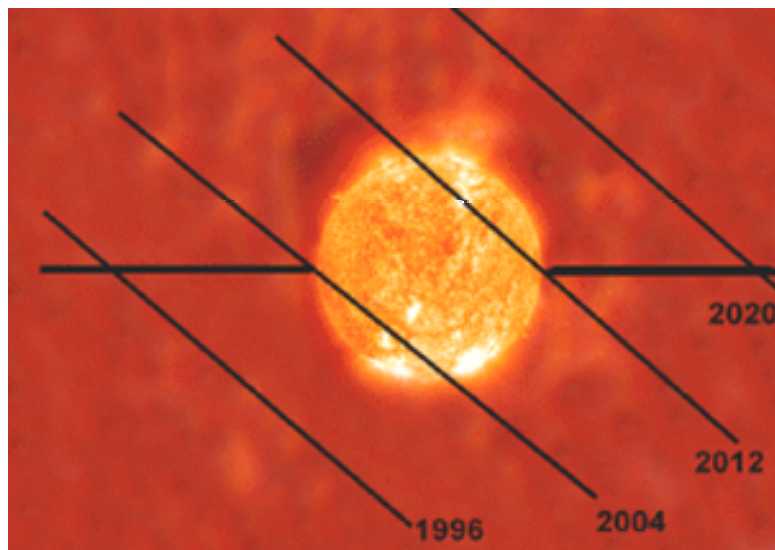
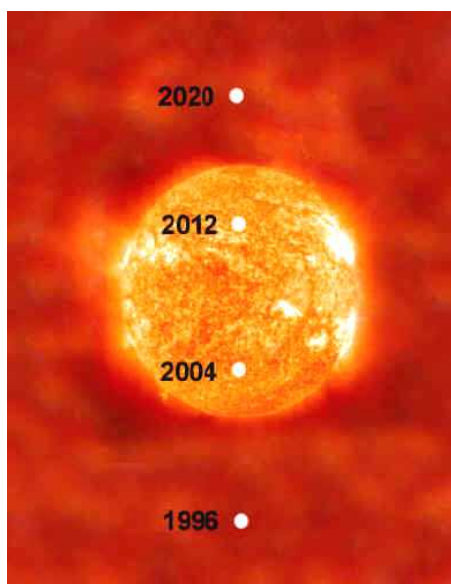
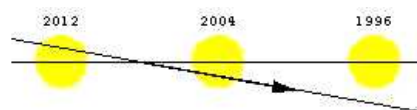
N	Diferència absoluta		Interval en anys
	n	en decimals	
0,0000	0,0000	0,0000	
8,0000	13,0042	0,0042	8,0
113,5000	184,4967	0,0033	105,5
121,5000	197,5009	0,0009	8,0
235,0000	381,9976	0,0024	113,5
243,0000	395,0018	0,0018	8,0
356,5000	579,4985	0,0015	113,5
364,5000	592,5027	0,0027	8,0
478,0000	776,9994	0,0006	113,5
486,0000	790,0036	0,0036	8,0
591,5000	961,4961	0,0039	105,5
599,5000	974,5003	0,0003	8,0
713,0000	1.158,9970	0,0030	113,5
721,0000	1.172,0012	0,0012	8,0
834,5000	1.356,4979	0,0021	113,5
842,5000	1.369,5021	0,0021	8,0
948,0000	1.540,9946	0,0054	105,5
956,0000	1.553,9988	0,0012	8,0

Càlcul fet en anys terrestres (1ª columna) o en anys venusians (2ª columna) comptats des d'un trànsit teòric de partida en el node ascendent. Ja hem dit que aquest càlcul és teòric i no ben correcte del tot.

Aquesta seqüència de conjuncions inferiors i trànsits també es pot veure d'una altra manera en aquesta figura on, a partir de la conjunció inferior de juny 1996, es veu com les següents tenen lloc a intervals d'1,6 anys, el gen 98, ago 99, mar-abr 01, oct-nov 02 i juny 04 (les òrbites dels planetes sempre es miren des del seu pol nord, o sigui girant en sentit contrari al de les agulles del rellotge). Ara bé, la 5^a i darrera posició de les esmentades no és exactament al mateix lloc de la 1ª sinó una mica abans, ja que en realitat la Terra no ha fet exactament $5 \cdot 1,6 = 8$ voltes o anys sinó $5 \cdot 1,59872 = 7,9936$ anys. O sigui que és com si al cap de 8 anys, aquesta figura estrellada hagués girat una miqueta en el sentit de les agulles del rellotge.

En la figura, la línia vermella de ratlletes és la línia dels nodes o intersecció dels plans de les 2 òrbites. Es veu que la conjunció de 1996 no va ser un trànsit perquè va tenir lloc una mica després del pas de Venus pel node. En canvi, degut a la retrogradació de l'estrella, les de 2004 i 2012 cauran suficientment a prop de la línia dels nodes i hi haurà trànsit, però el 2020 ja no n'hi haurà perquè Venus encara no haurà arribat. El trànsit següent serà quan la línia de gener 1998 de la figura en la seva retrogradació torni a arribar a la línia dels nodes, cosa que ocorrerà el 2117 i 2125.

La repetició del trànsit al cap de 8 anys es deu al fet que els períodes orbitals de Venus (224,701 dies) i la Terra (365,25636 dies) són tals que 8 òrbites de la Terra coincideixen molt aproximadament amb 13 de Venus. En efecte:

$$8 \cdot 365,25636 = 2.922,0508 \text{ dies}$$

$$13 \cdot 224,701 = 2.921,113 \text{ dies}$$

Si aquests dos productes fossin iguals hi hauria un trànsit cada 8 anys, malgrat que les 2 òrbites no siguin coplanàries. Com que els esmentats productes difereixen una mica (fixem-nos que 13 anys venusians són 0,9387 dies = 22,51 hores menys que 8 anys terrestres), resulta que després

de 2 trànsits separats aquests 8 anys terrestres, quan hi hauria d'haver el 3r trànsit, Venus arriba a la línia dels nodes 22h i escaig massa aviat, i quan hi arriba el Sol, Venus ja ha passat.

Espenak també ha tabulat els trànsits de Venus, però durant un interval més llarg, no pas de 7 segles com els de Mercuri sinó de 6 mil·lenis. Curiosament, en un interval 8,57 vegades més llarg, de trànsits de Venus n'hi ha menys que de Mercuri, només 81 en lloc de 94.

Aquests trànsits de Venus són 44 al mes de juny (el 54 %, al node descendent) i 37 al mes de desembre (el 46 %, al node ascendent).

Una manera d'agrupar aquests trànsits consisteix a posar-los en sèries (tal com vam poder fer amb els de Mercuri) de trànsits separats entre si per 88.756 dies = $8 + 105,5 + 8 + 121,5 = 243$ anys.

Una sèrie comprendria, p. ex., els trànsits de 1518, 1781, 2004, etc, una altra comprendria els de 1639, 1882, 2125, etc. Aquestes sèries són més llargues que les explicades dels trànsits de Mercuri i poden durar gairebé 5.000 anys. P. ex, una va començar el 1764 AC i comprèn 20 trànsits fins a 2854, o sigui un interval de 4.617 anys.

La línia dels nodes de Venus va canviant lentament de posició, p. ex. fa 5.000 anys els trànsits ocorrien a prop del 21 mai i 19 nov, ara ocorren a prop del 7 jun i 9 des, i d'aquí a 1.500 anys ocorreran a prop del 21 jun i 22 des. Aquest cicle fa una volta a l'any sencer en un període d'uns 80.000 anys.

El trànsit de Venus d'enguany

El trànsit de Venus d'enguany, que és el motiu que avui parlem d'aquest tema, durarà 6h 12m, començarà a les 05:13 TU i acabarà a les 11:26 TU. Aquests valors deuen ser considerant l'observador posat al centre de la Terra, de manera que per a punts de la superfície terrestre són aproximats i poden variar lleugerament segons el lloc d'observació de cadascú. Amb un full de càlcul que apareix al web d'Espenak es pot calcular l'alçada sobre (o sota) l'horitzó de Venus en els diferents temps de contacte del trànsit d'enguany, i que ha donat els següents resultats:

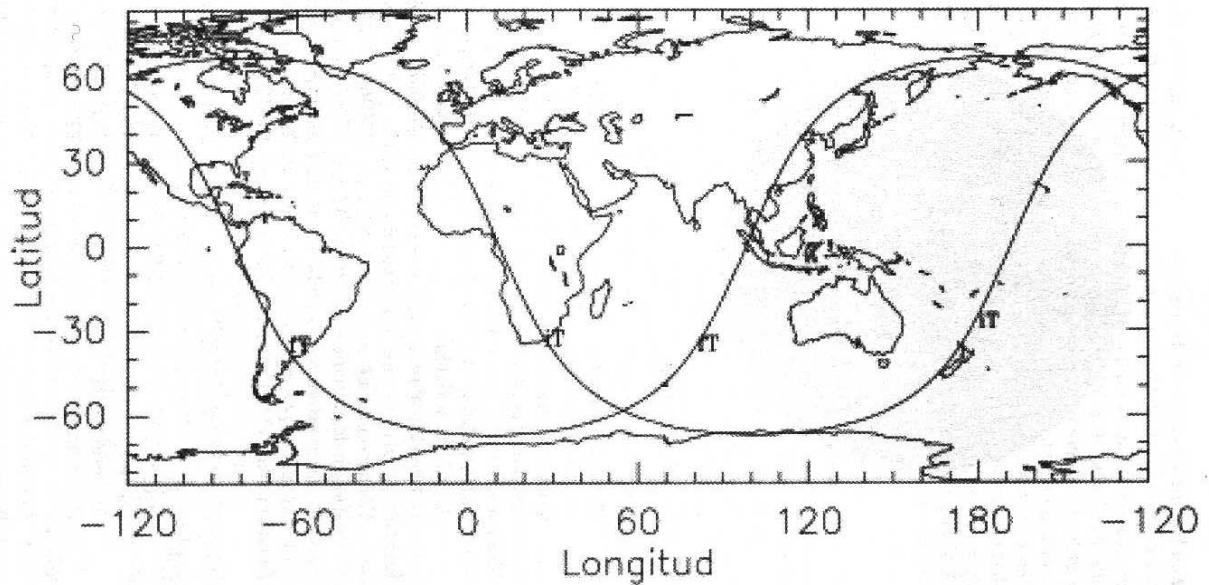
Temps de contacte (en TU) i alçada del Sol sobre l'horitzó a Vic:

C I	05:13	9°
C II	05:33	12°
Màxim	08:20	43°
C III	11:07	69°
C IV	11:26	70°

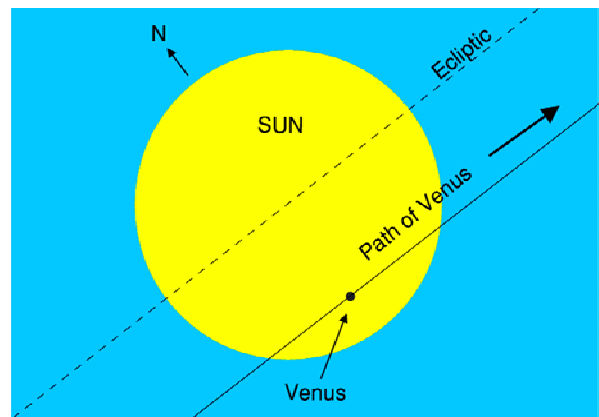
Temps entrada i sortida	20m
Temps trànsit entre contactes interiors	5h 34m
Temps trànsit entre contactes exteriors	6h 13m
Mínima separació entre centres	$626,9'' = 10' 26,9'' \approx 1/3 \phi$ Lluna.

Vegem el mapa de visibilitat sobre un planisferi. Veuran el fenomen tot sencer tot Eurpoa, la major part d'Àfrica, el Pròxim Orient i la major part d'Àsia. A la costa est nord-americana l'aniran veient a partir de la sortida del Sol, i a la costa del Pacífic, quan surti el Sol el trànsit ja s'haurà acabat. I no es veurà gens des de llocs com al capdavant de Xile o Argentina, Hawaii o Nova Zelanda. A Austràlia, Japó i a la costa est de la Xina podran veure el seu començament però no el seu final.

Transito de Venus del dia 8 de junio de 2004

Es veurà el planeta travessant la meitat inferior del Sol, de l'esquerra cap a baix a la dreta. Aquest trànsit gairebé podria arribar a ser visible a ull nu, amb els corresponents filtres, atès que el ϕ de Venus serà de 61" en aquell moment.

En el moment del trànsit tindrem:

Distància Terra-Venus: $0,227 \text{ UA} \approx 41.557.000 \text{ km}$.

ϕ de Venus: $12.100 \text{ km} \approx 60,3''$.

Velocitat orbital de Venus: De $34,79$ a $35,25 \text{ km/s}$.

Trànsit començat a 60° de latitud del Sol.

Camí del trànsit: $2/3$ del ϕ solar.

JM. Casals

2004-05-26